

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Освітня програма	55362 Географія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	106 Географія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

06.03.2026 р.

Справа № 0046/АС-26

Галузева експертна рада Е І Природничі науки (10 Природничі науки. 09 Біологія) у складі:

Дмитрів Григорій Степанович – головуючий,

Берсірова Оксана Леонідівна,

Бедункова Ольга Олександрівна,

Блінкова Олена Ігорівна,

Лукашов Дмитро Володимирович,

Міронова Наталія Геннадіївна,

Тяпкін Олег Костянтинович,

Уваєва Олена Іванівна,

Федонюк Лариса Ярославівна,

Холявчук Дарія Іванівна,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	55362
Назва ОП	Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Підтверджено обґрунтованість висновку ЕГ щодо відповідності ОНП «Географія» Стандарту вищої освіти за спеціальністю 106 Географія для третього освітньо-наукового рівня (наказ МОН від 13.08.2024 № 1128). Програмні результати навчання повністю забезпечуються обов'язковими і вибірковими освітніми компонентами у відповідності до визначених компетентностей загальної і спеціальної підготовки.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт за спеціальністю 106 Географія на третьому освітньо-науковому рівні відсутній. ОНП не передбачає присвоєння професійної кваліфікації, що відповідає чинному законодавству.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Встановлено повну відповідність підкритерію. Мета ОНП «Географія» є чітко сформульованою і цілком узгодженою зі Стратегією розвитку Каразинського університету на 2019–2025 рр., Стратегічними цілями і намірами до 2030 р., Цілями сталого розвитку та Політикою якості ЗВО.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ГЕР підтверджує, що у процесі проектування і перегляду ОП враховуються інтереси й пропозиції різних стейкхолдерів, включаючи здобувачів, роботодавців (ГО «НДІ РЕР», «Асоціація об'єднаних територіальних громад») і представників академічної спільноти та визнаних науковців України. Конкретні пропозиції здобувачів і зовнішніх партнерів задокументовані і відображені у змісті оновленої ОНП.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

При формулюванні цілей і ПРН враховано актуальні тренди суспільно-географічної науки – просторовий аналіз, моделювання, геурбаністика, геодемографія, регіональний розвиток. Аналізувався досвід аналогічних програм вітчизняних ЗВО (КНУ, ЧНУ, ОНУ) і зарубіжних (Університет Орада, Університет Жирони).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Встановлено відповідність обсягу ОНП чинним нормам. У редакції 2022–2024 рр. – 60 кредитів ЄКТС, у редакції 2025 р. – 54 кредити ЄКТС, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» і Стандарту вищої освіти за освітньо-науковим рівнем. Обов'язкова частина складає 36 кредитів ЄКТС (60%), вибіркова – 24 кредити (40%) у редакції до 2025 р. і 18 кредитів (33%) у редакції 2025 р. Це повністю забезпечує право здобувачів на вільний вибір дисциплін відповідно до законодавства.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ГЕР підтверджує, що ОНП «Географія» має чітку структуру, а освітні компоненти утворюють логічно взаємопов'язану систему. Компетентності і ПРН повністю забезпечено відповідними ОК. Загальнокультурні та громадянські компетентності формуються через ОК 1, ОК 2 та ОК 4. Спеціальна підготовка реалізується через ОК 3, ОК 5 та ОК 6.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОНП «Географія» відповідає предметній області спеціальності 106 Географія. Тематика дисертаційних досліджень аспірантів охоплює актуальні питання суспільно-географічної науки відповідно до заявленої спеціалізації ОНП – урбанізаційні процеси, продовольча безпека, регіональний ринок праці, міграційні процеси та ін. ОК 3 «Методологія та сучасні технології суспільно-географічних досліджень» (10 кредитів ЄКТС) забезпечує профільне методологічне ядро програми.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Встановлено чіткі механізми формування індивідуальної освітньої траєкторії через індивідуальний навчальний план, вибір дисциплін (40% у редакції до 2025 р., 33% у редакції 2025 р.), вибір теми і наукового керівника. Перелік вибірових компонентів охоплює як фахові дисципліни, так і дисципліни з розвитку soft skills. Підтверджено практику індивідуального (персоніфікованого) викладання вибірових ОК.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Встановлено відповідність підкритерію. Практична підготовка здійснюється через ОК 6 «Науково-асистентська практика» (6 кредитів ЄКТС у редакції 2022 р.) та «Виробничу (науково-педагогічну) практику» (5 кредитів ЄКТС у редакції 2025 р.) і забезпечує можливість досягнення РНБ і 12. Оскільки у Стандарті цього рівня і спеціальності не вказується чітких вимог щодо обсягу практик, ГЕР вважає достатнім обсяг, який застосовується на ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

ГЕР підтверджує, що ОНП забезпечує набуття соціальних навичок відповідно до задекларованих цілей. Це реалізується через вибірові ОК, науково-дослідницьку діяльність, участь у конференціях та роботу «Дискусійного клубу».

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Встановлено відповідність підкритерію. Обсяг окремих ОК узгоджується із вимогами законодавства та фактичним навантаженням здобувачів. Послідовність навчальної діяльності (1 курс – 33 кредити, 2 курс – 27 кредитів відповідно до ОНП 2022 р.) відповідає особливостям підготовки на освітньо-науковому рівні та вимогам 8-го рівня НРК.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Структура ОНП сприяє практичному спрямуванню підготовки через поєднання лекційних, практичних і семінарських занять. Науково-асистентська практика готує здобувачів до викладацької діяльності у ЗВО. Дуальна форма освіти наразі не впроваджена, проте ГЕР відзначає наявність передумов і рекомендує її розглянути.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

ОНП забезпечує набуття компетентностей, пов'язаних із Цілями сталого розвитку ООН, зокрема через СК 5 (просторове планування на принципах стійкого розвитку) та СК 2 (стратегії розвитку громад і регіонів).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

ГЕР підтверджує повну відповідність підкритерію. Правила прийому до аспірантури є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень і своєчасно оприлюднені на офіційному сайті ЗВО.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Встановлено повну відповідність критерію. Вступні випробування (фаховий іспит, іспит з іноземної мови, презентація дослідницьких пропозицій) враховують специфіку ОНП і дають змогу об'єктивно оцінити готовність вступника до навчання на рівні PhD.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Простежено чіткі і відкриті процедур визнання ПРН, здобутих на інших ОП, за академічною мобільністю зокрема. Задokumentовано участь аспірантів у програмах Erasmus+ (Університет Орадя) та Mitacs Globalink (Університет Ватерлоо). Однак не виявлено на основі звіту ЕГ у який спосіб відбувалось визнання програмних результатів, здобутих за результатами цих активностей. Загалом засвідчено обмежену активність здобувачів у програмах академічної мобільності, віртуальній зокрема.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Підтверджено наявність нормативної бази для визнання результатів неформальної та інформальної освіти (до 25% від загального обсягу кредитів). Практик перезарахування за ОНП зафіксовано не було, що ГЕР розглядає як сферу для удосконалення.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Встановлено відповідність освітнього процесу вимогам законодавства. Методи, засоби і технології навчання (очна, змішана, дистанційна форми; LMS Moodle, MS Teams, Zoom) відповідають принципам студентоцентрованого підходу і академічної свободи. Аспіранти відзначають високий рівень задоволеності методами навчання. Академічна свобода реалізується як у виборі ОК, теми та наукового керівника, так і в методичній автономії НПП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

ГЕР підтверджує своєчасне і доступне надання інформації про цілі, зміст, ПРН та критерії оцінювання. Робочі програми навчальних дисциплін розміщені у вільному доступі на сайті факультету. На першому занятті викладачі ознайомлюють аспірантів із вимогами до вивчення освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Підтверджено повну відповідність підкритерію. Поєднання навчання і наукових досліджень є визначальним принципом ОНП. Здобувачі залучені до виконання НДР (ДР 0121U112886, ДР 0125U002822), міжнародних грантових проєктів (НАТО, Mitacs, SAFU, норвезько-польський проєкт «Comobility»), мають доступ до міжнародних наукометричних баз (Scopus, Web of Science, ScienceDirect).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Встановлено відповідністю підкритерію. Простежено систематичне щорічне оновлення змісту ОК на підставі наукових досягнень, вимог ринку і досвіду зарубіжних ЗВО. Перегляд робочих програм відбувається щорічно, що відображено у відповідних протоколах кафедри та вченої ради факультету.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

ГЕР підтверджує активну інтернаціоналізацію освітньої і наукової діяльності за ОНП. Обмежена активність у закордонних конференціях і стажуваннях (зокрема для аспірантів чоловічої статі) є зовнішньою об'єктивною обставиною.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Встановлено відповідність підкритерію. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими та оприлюднюються на початку семестру. Різноманітність форм поточного контролю (усне опитування, письмовий контроль, тестування, колоквіуми) дозволяє об'єктивно встановити рівень досягнення ПРН. За доданими РП не вдалось чітко встановити яким чином контролюється та оцінюється самостійна робота здобувачів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Форма підсумкової атестації (публічний захист дисертаційної роботи) відповідає Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 106 "Географія" освітньо-наукового рівня.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів),

визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Встановлено повну відповідність підкритерію. Випадків упередженості або оскарження результатів за ОНП не зафіксовано.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Підтверджено наявність чіткої і комплексної системи забезпечення академічної доброчесності. За звітом ЕГ недоліків не виявлено.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

За матеріалами звіту ЕГ і додаткових матеріалів-відповідей ЗВО ГЕР підтверджує, що НПП, які забезпечують реалізацію ОНП, відповідають кадровим вимогам п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. 100% викладачів мають наукові ступені і вчені звання. Простежується відповідність тематики наукових досліджень кожного викладача освітнім компонентам, які він забезпечує. Гарантом ОНП є д.геогр.н., проф. Серіда К.Ю.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Встановлено прозорість і недискримінаційний характер процедур конкурсного відбору НПП. Оголошення про вакансії розміщуються на сайті ЗВО. При відборі враховуються відповідність диплому, наукові здобутки, індекс цитування і підвищення кваліфікації. Запроваджена система рейтингування НПП є публічною.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Встановлено відповідністю підкритерію. Зафіксовано залучення зовнішніх фахівців до реалізації освітнього процесу. Проф. К.В. Мезенцев (КНУТШ) викладає вибірково ОК; запрошені закордонні професори (Жозеп Віла Субіроса, Лорел Берман, Чезар Морар, Ненсі Ворс) провели лекційні курси і тренінги. Результати рецензування ОНП провідними науковцями задокументовані.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

ГЕР підтверджує наявність ефективної системи заохочення і підтримки професійного розвитку НПП. Усі викладачі регулярно проходять стажування у зарубіжних ЗВО (Університет Острава, Університет Жирони, Ханчжоуський педагогічний університет та ін.). Діє система рейтингування, нагородження грамотами та матеріального заохочення за наукові досягнення.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Підтверджено повну відповідність підкритерію і високий рівень матеріально-технічного забезпечення для досягнення ПРН ОНП. Бібліотека (7 поверхів, 3,5 млн примірників) надає доступ до міжнародних баз Scopus, Web of Science, ScienceDirect. Лабораторії геоінформаційних систем та дистанційного зондування Землі оснащені ліцензійним ПЗ, ArcGIS 10.7.1 Office 365, Autocad зокрема.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Встановлено повну відповідність підкритерію. У ЗВО забезпечено безперешкодний і безоплатний доступ усіх учасників освітнього процесу до необхідної інфраструктури, в тому числі в умовах дистанційного навчання. Університет оснащено генераторами для забезпечення безперебійного доступу.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Встановлено повну відповідність підкритерію. ГЕР вважає позитивною практикою створення і оснащення безпечного простору «Karazin Hub» з 12 підземними аудиторіями, що забезпечують можливість продовження якісного освітнього процесу під час повітряних тривог. Університет проводить тренінги з мінної безпеки та першої медичної допомоги.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

ГЕР підтверджує розгалужену систему організаційної, консультативної та психологічної підтримки здобувачів. Функціонує психологічна служба, профспівкова організація надає матеріальну допомогу, органи студентського самоврядування проводять опитування та інформаційні заходи.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Встановлено повну відповідність підкритерію. Підтверджено позитивні практики різностороннього забезпечення умов для осіб з особливими освітніми потребами: дублювання інформації у ліфтах шрифтом Брайля, наявність реабілітаційної зони у спортивній залі, спеціального комп'ютера для осіб з порушеннями зору, пандусів та ліфтів.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО розроблені детальні нормативно-правові документи з антикорупційної діяльності та врегулювання конфліктних ситуацій. Здобувачі ознайомлені з відповідними процедурами.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ГЕР підтверджує, що ЗВО послідовно дотримується розроблених нормативних процедур щодо розроблення, затвердження, моніторингу і щорічного перегляду ОНП. Виявлено документальне підтвердження – оприлюднені редакції ОНП за 2022, 2023, 2024 та 2025 рр.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

У реалізації ОП забезпечено систематичне залучення здобувачів (трьох представників у складі робочої групи, участь у голосуванні на Вченій раді факультету), роботодавців та академічної спільноти до перегляду і вдосконалення ОНП.

Зафіксовано конкретні пропозиції, які були враховані у нових редакціях ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Підтверджено залучення роботодавців до удосконалення освітньо-наукової програми.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Програма проходить первинну акредитацію. На університетському рівні Центр моніторингу проводить опитування щодо працевлаштування випускників, а Центр розвитку кар'єри здійснює відповідні заходи.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Встановлено наявність функціонуючої системи внутрішнього моніторингу, яка виявляє та усуває недоліки освітнього процесу. Водночас ГЕР погоджується із зауваженнями ЕГ щодо застарілої інформації на окремих сторінках сайту ЗВО. Зафіксовано також швидке реагування на виявлені неточності, що відображено у відповідях ЗВО та оновлення на офіційних сайтах ЗВО, факультету і кафедри.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Підтверджено повну відповідність критерію.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Підтверджено практику реагування на результати зовнішнього моніторингу. Університет систематично проводить заходи з формування культури якості (Форум з якості освіти, семінари для гарантів ОП). Ієрархічна процедура затвердження документів (гарант – кафедра – факультет – методична рада – вчена рада – ректорат) є прозорою.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР підтверджує відповідність підкритерію. Нормативні документи, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу (Положення про організацію освітнього процесу, Статут, Правила внутрішнього розпорядку), доступні через зручну пошукову систему на сайті ЗВО. Наявність єдиної системи пошуку документів є позитивною практикою. Водночас ГЕР звертає увагу на наявність старіших версій деяких нормативних документів поряд із актуальними.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Встановлено відповідність підкритерію. Проєкт ОНП «Географія» оприлюднюється на сайті ЗВО із зазначенням термінів громадського обговорення. Водночас ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ щодо необхідності подальшого постійного оприлюднення результатів врахування пропозицій, що надійшли під час громадського обговорення.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті факультету розміщена вся необхідна інформація про ОНП: усі редакції програми, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін. На час аналізу справи ГЕР встановлено, що виявлені окремі невідповідності між

різними сторінками сайту у звіті ЕГ (на факультетській сторінці відсутня ОНП «Географія», останній навчальний план за 2023–2024 н.р.) уже відкориговано.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

ГЕР підтверджує повну відповідність підкритерію. Зміст ОНП забезпечує підготовку аспірантів до розв'язання комплексних проблем у суспільно-географічній науці та педагогічній діяльності. Обов'язкові ОК циклів загальної і професійної підготовки формують необхідні методологічні компетентності. Тематика дисертаційних досліджень аспірантів має прикладне значення і спрямована на розв'язання нагальних проблем, що узгоджуються з метою ОНП та місією ЗВО. Позитивною практикою є включення до індивідуальних навчальних планів вибіркового ОК, безпосередньо пов'язаних з тематикою дисертаційних досліджень.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Встановлено повну відповідність напрямів дослідження аспірантів дослідженням їхніх наукових керівників. Вибір наукового керівника є вільним і заснованим на відкритій інформації про наукові інтереси і публікаційну активність потенційних керівників у Scopus і Web of Science. Наукові керівники є визнаними дослідниками (h-індекс Немець Л.М. – 8, Сеґіди К.Ю. – 7).

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Засвідчено, на основі досвіду випускової кафедри, здатність формувати разові спеціалізовані вчені ради для захисту дисертацій за спеціальністю 106 "Географія". Попередньо розглянуто склади рад для захисту дисертацій Венгрин Д.В. та Маляренка К.В.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

ЗВО забезпечує необхідні умови для виконання наукових досліджень. З 2003 р. щорічно проводиться міжнародна науково-практична конференція «Регіон: стратегії оптимального розвитку», з 2005 р. - «Регіон: суспільно-географічні аспекти». Функціонує науковий «Дискусійний клуб» аспірантів. У 2024–2025 н.р. проведено 7 засідань клубу. Аспіранти мають доступ до спеціалізованого ПЗ і лабораторій кафедри.

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Встановлено належні умови і задокументовану практику участі аспірантів у міжнародних проєктах (НАТО, Mitacs, SAFU, «Comobility»), стажуваннях (Університет Ватерлоо, Університет Орада), публікацій у виданнях, індексованих Scopus та Web of Science. Позитивною практикою є можливість англійських публікацій у фаховому виданні «Часопис соціально-економічної географії» для здобувачів. В умовах обмежень щодо виїзду за кордон реалізуються проєкти онлайн-мобільності.

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

Про повну відповідність підкритерію свідчить систематична участь наукових керівників та аспірантів у спільних дослідницьких проєктах і НДР. Йдеться про НДР «Поствоєнне відновлення регіонів України» (ДР 0125U002822, 2025–2027); грант Erasmus+ «Nature Restoration» (2025–2027). Результати публікуються у фахових виданнях України та міжнародних наукометричних базах.

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

ГЕР підтверджує забезпечення академічної доброчесності у науковій діяльності керівників та аспірантів. Реалізується принцип нульової толерантності до плагіату; використовується система StrikePlagiarism.com; наукові праці розміщуються в електронному архіві ЗВО. Проявів академічної недоброчесності за ОНП не встановлено.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування освітньої програми

За наступного перегляду ОНП, зважаючи на високий рівень інтернаціоналізації у реалізації програми і заявлену можливість навчання іноземних громадян, рекомендовано залучити та впровадити відгуки іноземних партнерів на ОНП для потенційного формування конкурентної на міжнародному ринку англomовної версії ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Упродовж наступного року реалізації програми гаранту і робочій групі розглянути і обговорити із менеджментом факультету, ЗВО та зацікавленими сторонами можливість впровадження дуальної форми освіти за ОНП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Відділу аспірантури і докторантури, спільно з гарантом ОНП і науковими керівниками, за проходження наступних мобільностей здобувачами забезпечити документування визнання програмних результатів навчання, здобутих у рамках академічної мобільності (Erasmus+ та ін.) із відображенням в індивідуальних планах та/або звітах здобувачів. Адміністрації факультету, відповідальному підрозділу Університету забезпечити проведення щосеместрових заходів з інформування і популяризації серед здобувачів можливостей академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти, віртуальних мобільностей зокрема. Постійно практикувати під час зустрічей у «Дискусійному клубі» обговорення та обмін досвідом таких успішних практик.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

До початку 2026–2027 н.р., зважаючи на дистанційний формат навчання, викладачам за ОНП забезпечити електронні ресурси до 100% ОК на доступних платформах та/або офіційному сайті.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

До початку навчального року 2026-2027 викладачам, які забезпечують ОП, прописати контрольні заходи та чіткі критерії оцінювання самостійної роботи у робочих програмах/силабусах. Щороку менеджменту факультету або кафедри оприлюднювати результати опитування аспірантів щодо їх задоволеності якістю освітнього процесу на офіційному сайті факультету або кафедри.

Критерій 6. Людські ресурси

До початку наступного навчального року оновити сторінки викладачів, які забезпечують освітні компоненти на освітній програмі, на офіційних сайтах відповідних факультетів на предмет найновіших фахових публікацій та/або вказувати усі фахові публікації у робочих програмах з метою визначення відповідності викладачів чинним ліцензійними умовам ведення освітньої діяльності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Відсутні

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

До початку наступного навчального року відповідальним структурним підрозділам провести моніторинг і актуалізацію нормативних документів, розміщених на сайті ЗВО.

Критерій 9. Прозорість та публічність

До початку наступного навчального року робочій групі ОНП провести моніторинг і актуалізацію інформації про ОНП «Географія» на всіх сторінках сайту ЗВО . Гаранту ОНП під час наступного перегляду оприлюднювати на сайті результати врахування пропозицій, що надійшли під час громадського обговорення оновленої ОНП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Відсутні

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 01 ID 55362.xlsx</i>	oYZ4M7c45T334Qruoh3yht9vbPY4mqKDeu7TsinSyf 0=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ДМИТРИВ ГРИГОРІЙ СТЕПАНОВИЧ